

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v konaní pred **samosudkyňou JUDr. Beatou Bizoňovou**,
v právnej veci navrhovateľa: **Poradňa pre občianske a ľudské práva**, Krivá 23, Košice,
IČO: 37867270, **zastúpená Mgr. Vandou Durbákovou, advokátkou**, so sídlom Krivá 23,
Košice, proti odporcovi: **Slovenská republika - Národná rada Slovenskej republiky**, Nám.
A. Dubčeka 1, Bratislava, **o porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a o ochranu pred
diskrimináciou**, takto

r o z h o d o l :

Súd návrh **z a m i e t a .**

Odporcovi súd náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e .

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 27.12.2010 sa navrhovateľ domáhal voči odporcovi určenia, že odporca prijatím ust. § 3 ods. 5 zák.č. 235/1998 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá v platnom znení porušil zásadu rovnakého zaobchádzania a dopustil sa tak nepriamej diskriminácie z dôvodu etnickej príslušnosti podľa ust. § 2a ods. 3 zák.č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Svoj návrh odôvodnil tým, že je občianskym združením, ktorého cieľom a predmetom činnosti je okrem iného aj ochrana pred diskrimináciou. Odporca s účinnosťou od 1.8.2005 schválil vládny návrh, ktorým došlo k zmene zákona č. 235/1998 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá. Zákonom č. 571/2009 Z.z. došlo k zmene zákona č. 235/1998 Z.z. a to tak, že došlo k zmene ust. § 3 ods. 5 nasledovne: *Nárok na príspevok nevzniká oprávnenej osobe uvedenej v § 2 písm. a), ak po pôrode bez súhlasu ošetrojúceho lekára opustila zdravotnícke zariadenie bez dieťaťa.* Navrhovateľ mal

DOA: 23.6.2014

109

za to, že ust. § 3 ods. 5 zákona je v rozpore s ust. § 2a ods. 3 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v platnom znení, nakoľko citované ustanovenie má v drvivej väčšine negatívny dopad na rómske matky pochádzajúce zo znevýhodneného prostredia. Zo záverov odborného stanoviska Slovenského národného strediska pre ľudské práva vyplýva odporúčanie iniciovať zmenu predmetného ustanovenia, ktoré je nepriamo diskriminačné a ako také je v rozpore s vnútroštátnou antidiskriminačnou legislatívou. Aj napriek úsiliu navrhovateľa dosiahnuť zmenu predmetného ustanovenia inou ako súdnou cestou, do dňa podania návrhu na začatie konania k zmene ust. § 3 ods. 5 zákona o príspevku pri narodení dieťaťa nedošlo.

Odporca v písomnom vyjadrení zo dňa 13.5.2011 žiadal konanie z dôvodu neexistencie hmotnoprávnej subjektivity Národnej rady SR, v zmysle § 104 ods. 1 O.s.p. zastaviť.

Súd uznesením č.k. 12C 231/2010 – 53 zo dňa 19.7.2011 konanie v zmysle § 104 ods. 1 O.s.p., z dôvodu nedostatku právnej subjektivity Národnej rady SR, zastavil.

Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 5Co 405/11-59 zo dňa 30.9.2011 uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že v konaní je účastníkom konania Slovenská republika, ktorá je spôsobilá byť účastníkom konania, avšak spôsobilá konať samostatne pred súdom je len v spojení so štátnym orgánom, a to v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitými predpismi alebo právnickou osobou, ktorá je na to oprávnená podľa osobitného predpisu. Ak nie je žalovaný štát takto riadne označený súd v zmysle § 43 ods. 1 O.s.p. vyzve navrhovateľa k doplneniu alebo oprave žaloby.

Súd uznesením č.k. 12C 231/2010-62 zo dňa 5.12.2011, vydaným vyšším súdnym úradníkom, navrhovateľa vyzval aby v lehote 10 dní správne označil orgán, ktorý je oprávnený za štát ako odporcu v uvedenom konaní zastupovať (t.j. štátny orgán, ktorého sa daná vec týka).

Navrhovateľ sa voči uzneseniu včas podaným odvolaním odvolal a uviedol, že jediným štátnym orgánom, ktorý je oprávnený za štát v tomto konaní vystupovať je Národná rada SR ako zákonodarný orgán, ktorý prijal zákonne ustanovenie § 3 ods. 5 zákon č. 238/1998 Z.z. a ktorým podľa navrhovateľa porušil zásadu rovnakého zaobchádzania a dopustil sa tak nepriamej diskriminácie z dôvodu etnickej príslušnosti podľa ust. § 2a ods. 3 zákona č. 365/2004 Z.z. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR zo dňa 22.9.1999 sp.zn. I.ÚS 245/98, podľa ktorého zodpovednosť za nesprávny úradný postup zákonodarných orgánov, najmä pri vyhlasovaní zákonov nie je možné zákonom a ani právnou normou vylúčiť. Mal za to, že uvedené sa analogicky uplatňuje aj na ňom iniciovanom konaní súvisiacim s porušením zásady rovnakého zaobchádzania, ku ktorému došlo v rámci zákonodarnej činnosti štátu. Podaním odvolania voči uzneseniu vydaným vyšším súdnym úradníkom, došlo v zmysle § 374 ods. 4 O.s.p. k jeho zrušeniu.

Navrhovateľ v návrhu na začatie konania zároveň navrhol, aby súd konanie prerušil konanie na základe ust. § 109 ods.1 písm.c) O.s.p. a požiadal Súdny dvor európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa čl. 234 ods. 1 písm. a) zmluvy

Európskych spoločenstiev: „Zakazuje Smernica Rady č. 200/43/ES z 29. júna 2000, o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na ich rasový etnický pôvod, vnútroštátny predpis, ktorý stanoví, že nárok na štátnu sociálnu dávku nevznikne, ak žiadateľka bez súhlasu ošetrojúceho lekára opustí zdravotnícke zariadenie bez novonarodeného dieťaťa, pričom zdravotnícky systém neumožňuje, aby žiadateľka opustila zariadenie s dieťaťom podľa jej uváženia, a pričom žiadateľka sa po svoje novonarodené dieťa v stanovenej lehote vráti a o dieťa sa riadne stará, a pričom tento právny predpis postihuje vo zvýšenej a nerovnoprávnej miere ženy rómskej etnickej skupiny, a zároveň bol tento právny predpis prijatý výslovne s cieľom zabrániť útekem žien z rómskej etnickej skupiny zo zdravotníckych zariadení po pôrode ich dieťaťa.“

Pre prípad ak by súd návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. nevyhovel, navrhovateľ zároveň navrhol, aby súd konanie prerušil na základe § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. z dôvodu, že z podstaty prejednávanej veci a z právnej argumentácie navrhovateľa vyplýva, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s iným zákonom, konkrétne so zákonom č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) a taktiež v rozpore s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, ktorý diskrimináciu na základe etnického pôvodu zakazuje a Medzinárodným dohovorom o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, ktorý Slovenská republika ratifikovala.

Súd uznesením č.k. 12C 231/2010-67 zo dňa 12.10.2012, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Co 46/2013- 75, právoplatným dňa 22.4.2013, návrh navrhovateľa na prerušenie konania zamietol.

Odporca v písomnom vyjadrení zo dňa 12.9.2013 namietal nedostatok právomoci všeobecného súdu na konanie o súlade resp. nesúlade právnych predpisov rovnakej právnej sily. Uviedol, že všeobecný súd má síce právomoc na konanie podľa antidiskriminačného zákona, avšak posudzovanie samotného aktu prijatia zákona zákona č. 235/1998 Z.z. zákonodarným orgánom ako konania, ktorým došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona, nemá oporu v tomto zákone. Bol tiež toho názoru, že zodpovednosť Národnej rady SR v konaniach vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania nemožno analogicky posudzovať podľa zákona č. 514/2003 Z.z., pretože výsledok jej zákonodarnej činnosti sa podľa tohto zákona neopovažuje za nesprávny úradný postup.

Podaním doručeným súdu dňa 18.12.2013 navrhovateľ z dôvodu, že zákon č. 235/1998 Z.z. bol s účinnosťou od 1.1.2014 zrušený zákonom č. 383/2013 Z.z., pričom nedošlo k odstráneniu protiprávneho stavu a prijatiu novej právnej úpravy, ktorá by nepredstavovala porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, navrhol zmenu žalobného petitu tak, že žiadal, aby súd pripustil zmenu žalobného návrhu v tomto znení:

1. Odporca prijatím ust. § 3 ods. 4 písm. b) zákona č. 383/2013 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov porušil zásadu rovnakého zaobchádzania podľa zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2. Ustanovenie § 3 ods. 4 písm. b) zákona č. 383/2013 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení: „Nárok na príspevok pri narodení dieťaťa nevzniká oprávnenej osobe podľa § 2 ods. 1 písm. a) , ak po pôrode opustila zdravotnícke zariadenie bez súhlasu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti“ predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania podľa zákona č. 365/2004 Z.z. z dôvodu príslušnosti k etnickej skupine a z dôvodu pohlavia.

Súd uznesením č.k. 12C 231/2010-105 zo dňa 24.1.2014, právoplatným dňa 3.2.2014, zmenu návrhu v zmysle § 95 ods. 1 O.s.p., pripustil.

Súd v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. rozhodol vo veci v neprítomnosti navrhovateľa, ktorý sa na pojednávanie nedostavil, doručenie predvolania mal riadne vykázané, neúčast' ospravedlnil písomne a súhlasil aby súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

Súd vykonal dokazovanie výpisom navrhovateľa z registra občianskych združení Ministerstva vnútra SR, stanovami navrhovateľa s dodatkami, potvrdením Štatistického úradu SR o pridelení identifikačného čísla navrhovateľovi, výpisom zo zápisnice z rokovania 8. schôdze Rady občianskeho združenia Poradňa pre občianske a ľudské práva zo dňa 2.10.2006, prieskumom navrhovateľa zameraným na vyhodnotenie etnickej príslušnosti žien – rodičiek, ktoré po pôrode opustili nemocnicu bez predchádzajúceho súhlasu ošetrojúceho lekára v období od 1.11.2005 v oblasti východného Slovenska, prieskumom navrhovateľa zameraným na implementáciu ust. 3 ods. 4 zákona č. 471/2005 Z.z, ktorým sa mení zákon č. 235/1998 Z.z. o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá a ktorým sa menia ďalšie zákony v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňajú niektoré zákony z mája 2007, žiadosťou navrhovateľa o poskytnutie informácie o prijatých opatreniach súvisiacich s implementáciou zákona č. 235/1998 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa v znení zákona č. 471/2005 Z.z zo dňa 7.12.2009, odpoveďou Ministerstva práce soc. Vecí a rodiny SR č. 29757/09-II/1 zo dňa 28.12.2009, žiadosťou navrhovateľa o iniciovanie zmeny zákona č. 235/1998 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa a jej zaradenie do legislatívneho procesu zo dňa 18.8.2010, odpoveďou Ministerstva práce soc. Vecí a rodiny SR č. 17703/2010-II/1 zo dňa 12.10.2010, Odborným stanoviskom Slovenského národného strediska pre ľudské práva podľa § 1 ods. 2 písm. f) zákona č. 308/1993 Z.z. o zriadení Slovenského národného centra pre ľudské práva, písomným vyjadrením odporcu zo dňa 10.5.2011 a 12.9.2013, zásadnými pripomienkami mimovládnych organizácií Poradňa pre občianske a ľudské práva a OZ Ženské kruhy k návrhu zákona o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov, parlamentná tlač 649, poukazujúce na nesúlad predkladaného zákona s platnými medzinárodnými právnymi predpismi na ochranu ľudských práv, stanoviskom navrhovateľa k vyjadreniu odporcu zo dňa 12.9.2013 zo dňa 15.5.2014, stanoviskom ombudsmana k obsahu mimovládnej organizácie Poradňa pre občianske a ľudské práva zo dňa 6.7.2007a zistil nasledovný skutkový stav:

Z výpisu z registra občianskych združení Ministerstva vnútra SR a stanov navrhovateľa s jeho dodatkami, súd zistil, že navrhovateľ je právnická osoba, občianske združenie, ktorého cieľom je podávať podnety vo veci zladenia vnútroštátnych právnych

predpisov a ratifikovanými dohovormi o ľudských právach a základných slobodách a sledovať legislatívne aktivity vládnych organizácií so zreteľom k naplňovaniu záväzkov plynúcich z ratifikovaných dohovorov o ľudských právach a základných slobodách, vytvárať podmienky k dialógu a spolupráci nevládneho sektoru so štátnymi orgánmi so zvláštnym zreteľom na uplatňovanie ľudských práv a základných slobôd v SR, sledovať a analyzovať dodržiavanie občianskych a ľudských práv a dopad platných legislatívnych noriem na práva osôb umiestených vo všetkých inštitúciách, kde je obmedzená sloboda pohybu (najmä ústavné zariadenia pre deti a mládež, zariadenia pre výkon trestu a väzby, liečebne pre dlhodobo chorých, domovy dôchodcov, uzatvorené oddelenia psychiatrie) a angažovať sa v legislatívnej príprave a presadzovaní systémov vonkajšej kontroly nad týmito inštitúciami.

Za týmto účelom okrem iného upozorňuje na prípadné prejavy diskriminácie menšín a navrhuje systémové riešenia.

Oporca s účinnosťou od 1.8.2005 schválil návrh zákona, ktorým došlo k zmene zákona č. 235/1998 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá a to tak, že nárok na príspevok nevzniká oprávnenej osobe uvedenej v § 2 písm. a), ak po pôrode bez súhlasu ošetrojúceho lekára opustila zdravotnícke zariadenie bez dieťaťa.

S účinnosťou od 1.1.2014 bol zákon č. 235/1998 Z.z. zrušený zákonom 383/2013 Z.z., ktorý upravuje neposkytnutie príspevku pri narodení dieťaťa oprávnenej osobe uvedenej v § 2 písm. a), ak po pôrode bez súhlasu ošetrojúceho lekára opustila zdravotnícke zariadenie bez dieťaťa, v § 3 ods. 4 písm. b).

Navrhovateľ uviedol, že toto zákonné ustanovenie je v rozpore s antidiskriminačným zákonom, § 2a ods. 3 zákona č. 365/2004 Z.z., ktoré sa navonok javí ako neutrálne a rešpektujúce zásadu rovnakého zaobchádzania, ale v praxi znevýhodňuje rómske ženy zo znevýhodneného sociálneho prostredia a ich deti. Je totiž všeobecne známe, že uvedená prax sa týka predovšetkým rodičiek rómskeho etnika. Túto skutočnosť potvrdil aj jeho vlastný prieskum. Podľa tohto prieskumu najviac prípadov nepriznania príspevku pri narodení dieťaťa sa vyskytuje v Prešovskom a Košickom kraji, kde žije najviac príslušníkov rómskej etnickej skupiny. V krajoch kde príslušníci rómskej etnickej skupiny nežijú sa tieto prípady nevyskytujú (Banská Štiavnica, Liptovský Mikuláš, Žilina).

Navrhovateľ dňa 7.12.2009 a 18.8.2010 žiadal Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodina SR o prijatie legislatívnych zmien v tejto oblasti.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodina SR listami zo dňa 28.12.2009 a 12.10.2010 žiadosti navrhovateľa neakceptovalo, s tým, že nárok na jednotlivé dávky, vrátane príspevku pri narodení dieťaťa sú poskytované rovnako, po splnení zákonom stanovených podmienok každej oprávnenej osobe bez ohľadu na rasový, národnostný alebo etnický pôvod.

Odporca na pojednávaní dňa 16.5.2014 uviedol, že trvá na námietke nedostatku právomoci tunajšieho súdu na konanie vo veci, ale vzhľadom k tomu, že ak by súd tejto námietke vyhovel, musel by konanie zastaviť a vec postúpiť príslušnému orgánu a pretože neexistuje príslušný orgán na prejedanie tejto veci, žiadal, aby súd vec prejednal a návrh zamietol. Uviedol, že navrhovateľ žalobným návrhom namieta, že aktuálna práva úprava je v rozpore so zásadami rovnakého zaobchádzania, avšak nežiada aby súd, aby rozhodol v zmysle druhu sanácii podľa antidiskriminačného zákona č. 365/2004 Z.z. Podľa § 9 zákona č. 365/2004 Z.z. za následok porušenia práva môže byť braný na zodpovednosť jedine subjekt aplikujúci právo a nie subjekt, ktorý právo tvorí, t.j. odporca. Právny poriadok SR počíta s prijímaním prípadných protiústavných zákonov a má na to mechanizmy ako daný stav napraviť, a to konaním pred Ústavným súdom SR. Štátne sociálne dávky sú jedným z nástrojov na realizáciu štátnej rodinnej politiky, tvorenej na princípe univerzality, to znamená právo nikoho neuprednostňovať a nezvýhodňovať. Cieľ príspevku pri narodení dieťaťa má zabezpečiť nevyhnutné potreby rodiny a súčasne zakladá rodičom nové práva, ktoré v zmysle zákona o rodine predstavujú, predovšetkým sústavnú a dôslednú starostlivosť o dieťa. Pod pojem sústavná starostlivosť považuje aj bezprostrednú prítomnosť rodičiek pri narodenom dieťati počas pobytu v nemocnici. Každá rodička má právo požiadať svojho ošetrojúceho lekára na súhlas o opustenie nemocnice aj s dieťaťom, tzv. reverz, čím by nárok na vyplatenie predmetného príspevku pri narodení dieťaťa nezanikol. Dôvodom na zotrvanie rodičiek v nemocniciach sú aj prípadné zdravotné komplikácie rodičiek, ktoré v najhoršom prípade môže spôsobiť smrť rodičky, ktorá opustila nemocnicu, čím dieťa takýmto nezodpovedným prístupom rodičky prichádza o svojho rodiča. Aj politika štátu v oblasti zdravotnícka má svoje pravidlá, je poskytovaná za predpokladu, že občania majú záujem dodržiavať jej pravidlá bez rozdielu. Vyslovil názor, že uvedený predpis sleduje oprávnené záujmy a je primeraný a nevyhnutný na dosiahnutie všeobecného záujmu, aby ženy neopúšťali po pôrode zdravotnícke zariadenie bez súhlasu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Podľa § 3 ods. 4 písm. b) zákona č. 383/2013 Z.z. nárok na príspevok pri narodení dieťaťa nevzniká oprávnenej osobe podľa § 2 ods. 1 písm. a), ak po pôrode opustila zdravotnícke zariadenie bez súhlasu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Podľa § 2a ods. 3 zákona č. 365/2004 Z.z. nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn, alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn, alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takéhoto záujmu.

Podľa § 9a zákona č. 365/2004 Z.z. ak by porušením zásady rovnakého zaobchádzania mohli byť dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo slobody väčšieho alebo neurčitého počtu osôb alebo ak by takýmto porušením mohol byť inak vážne ohrozený verejný záujem, patrí právo domáhať sa ochrany práva na rovnaké zaobchádzanie aj právnickej osobe podľa a § 10 ods. 1. Táto osoba sa môže domáhať najmä určenia, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania, aby ten, kto nedodrжал zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania a ak je to možné, napravil protiprávny stav.

Podľa § 80 písm. c) O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

V predmetnom konaní sa navrhovateľ, ako právnická osoba, občianske združenie, ktorého cieľom a predmetom činnosti je okrem iného ochrana pred diskrimináciou, domáhal určenia, že odporca prijatím ust. § 3 ods. 4 písm. b) zákona č. 383/2013 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov porušil zásadu rovnakého zaobchádzania podľa zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov a že ustanovenie § 3 ods. 4 písm. b) zákona č. 383/2013 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení: „ Nárok na príspevok pri narodení dieťaťa nevzniká oprávnenej osobe podľa § 2 ods. 1 písm. a) , ak po pôrode opustila zdravotnícke zariadenie bez súhlasu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti“, predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania podľa zákona č. 365/2004 Z.z. z dôvodu príslušnosti k etnickej skupine a z dôvodu pohlavia.

Rozhodujúc o uplatnenom nároku navrhovateľa súd v prvom rade v zmysle § 103 O.s.p. skúmal podmienky konania, za ktorých môže konať vo veci. Jednou z podmienok konania je právomoc súdu na konanie vo veci upravená v § 7 O.s.p. Vychádzajúc zo znenia tohto ustanovenia sa súd stotožnil s námietkou odporcu, že všeobecný súd v občianskoprávnom konaní nemá právomoc na konanie o súlade resp. nesúlade právnych predpisov rovnakej právnej sily, má však právomoc na konanie podľa antidiskriminačného zákona č. 365/2004 Z.z. o ktorý navrhovateľ svoj návrh po zmene žalobného petitu oprel. Z dôvodu, že súd by pre nedostatok právomoci na konanie o súlade resp. nesúlade právnych predpisov rovnakej právnej sily, po zastavení konania, musel vec postúpiť orgánu na to príslušnému a keďže takýto orgán neexistuje, konal vo veci. Ústavnému súdu SR súd vec postúpiť nemohol pre dôvody už uvedené v uznesení č.k. 12C 231/2010-67 zo dňa 12.10.2012, právoplatnom v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Co 46/2013-75, dňa 22.4.2013.

Navrhovateľ svoj návrh uplatnil voči Slovenskej republike zastúpenej Národnou radou SR, ako zákonodarným orgánom, ktorý predmetný právny predpis prijal a ktorý jeho prijatím údajne porušil antidiskriminačný zákon. Národná rada SR nepatrí medzi orgány štátnej správy, má však Ústavou priznané postavenie, umožňujúce jej stať sa účastníkom konania. Keďže navrhovateľ v konaní namietal, že prijatím konkrétneho predpisu došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, súd sa stotožnil s námietkou odporcu, že neexistuje v Slovenskej republike iný orgán ako Národná rada SR, ktorý by mohol Slovenskú republiku v tomto konaní zastupovať a preto vec prejednal s takto označeným odporcom. Vychádzal pri tom z § 2 ods. 2 zákona č. 350/1996 Z.z., ktorý upravuje pôsobnosť Národnej rady SR len príkladmo, čo neznamená to, že Národná rada SR nemôže plniť aj iné ako tu upravené úlohy.

Základným predpokladom určovacej žaloby je naliehavý právny záujem. V predmetnom konaní navrhovateľ naliehavý právny záujem na predmetnej určovacej žalobe odvodzoval priamo zo zákona, § 9a zákona č. 365/2004 Z.z. Súd preto dospel k záveru, že navrhovateľ má na tejto určovacej žalobe naliehavý právny záujem.

Navrhovateľ v konaní namietal, že § 3 ods. 4 písm. b) zákona č. 383/2013 Z.z. je v rozpore s antidiskriminačným zákonom, § 2a ods. 3 zákona č. 365/2004 Z.z., že v ňom ide o nepriamu diskrimináciu, pretože navonok sa javí ako neutrálny a rešpektujúci zásadu rovnakého zaobchádzania, ale v praxi znevýhodňuje rómske ženy zo znevýhodneného sociálneho prostredia a ich deti, pretože je všeobecne známe, že po pôrode bez súhlasu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti opúšťajú zdravotnícke zariadenie predovšetkým rodičky rómskeho etnika. Podľa § 9a antidiskriminačného zákona č. 365/2004 Z.z. v prípade porušenia zásady rovnakého zaobchádzania môže byť braný na zodpovednosť subjekt, ktorý túto zásadu porušil, nie jeho tvorca a poškodený subjekt môže žiadať aby ten kto túto zásadu nedodrжал, upustil od takéhoto konania a ak je to možné protiprávny stav napravil. Navrhovateľom uplatnený nárok však nie je v súlade s týmto zákonným ustanovením. Navrhovateľom namietané ustanovenie § 3 ods. 4 písm. b) zákona č. 383/2013 Z.z. podľa názoru súd nie je nepriamou diskrimináciou. Nepriamu diskrimináciu priamo vylučuje § 2a ods. 3 zákona č. 365/2004 Z.z. tým, že ustanovuje, že nejde o nepriamu diskrimináciu ak predpis je objektívne odôvodnený sledovaním oprávneného záujmu, je primeraný a nevyhnutný na dosiahnutie takéhoto záujmu. Podľa názoru súdu § 3 ods. 4 písm. b) zákona č. 383/2013 Z.z. je objektívne odôvodnený sledovaním oprávneného záujmu, je primeraný a nevyhnutný na dosiahnutie takéhoto záujmu. Sleduje oprávnený záujem ochrany dieťaťa, aby ho matka nenechávala v pôrodnici odkázané na umelú stravu, aby dieťa nestrácalo kontakt s matkou dôležitý pre jeho ďalší citový vývin a tiež oprávnený záujem ochrany zdravia matky, aby po pôrode neopúšťala zdravotnícke zariadenie, kde je pod lekárskej dohľadom, bez rozhodnutia lekára, ktorý má vo výlučnej kompetencii rozhodnúť o ukončení jej hospitalizácie. Ak sa žena rozhodne rodiť v nemocnici je povinná dodržiavať liečebný poriadok. Ak má žena po pôrode vážne dôvody, pre ktoré nemôže zotrvať v nemocnici, môže na vlastnú žiadosť, podpisom tzv. reverzu, svoju hospitalizáciu ukončiť a opustiť zdravotnícke zariadenie spolu s dieťaťom, pričom nárok na príspevok pri narodení dieťaťa zostáva zachovaný. Uvedené zákonné ustanovenie tak podľa názoru súdu upravuje vyplácanie sociálnej dávky na princípe univerzality, nikoho neuprednostňuje ani nezvýhodňuje. Na základe uvedeného súd návrh navrhovateľa zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p. podľa zásady úspešnosti a úspešnému odporcovi súd náhradu trov konania nepriznal, pretože si žiadne trovy konania v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, dvojmo, na Okresnom súde Bratislava I. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

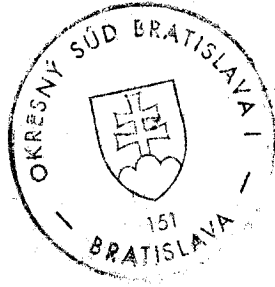
12C 231/2010

Odvolanie možno odôvodniť len podľa § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Bratislava I

dňa 16.5.2014

Za správnosť vyhotovenia :
Mgr. Štefánia Vályiová

JUDr. Beata Bizoňová
sudkyňa